

СУТНІСТЬ ПРЯМИХ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ У МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИНАХ: ВПЛИВ НА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК КРАЇН ТА ЇХ НАСЛІДКИ

Короленко Н.В., кандидат економічних наук, доцент кафедри міжнародних економічних наук, Одеський національний економічний університет, м. Одеса, Україна

e-mail: nataly_kor@ukr.net

ORCID ID: 0000-0002-8902-9816

Біла Д.В., студентка, Одеський національний економічний університет, м. Одеса, Україна

e-mail: dacha9101@gmail.com

ORCID ID: 0000-0002-1448-5710

Анотація. У статті проаналізовано рух прямих іноземних інвестицій, та їх вплив на соціально-економічного розвитку країн. У роботі використовувалися методи аналізу і синтезу, метод системного аналізу, емпіричні методи, економіко-статистичні методи, метод переходу від абстрактного до конкретного. Автори досліджували поняття прямих іноземних інвестицій, їх функції в середовищі міжнародної економіки. У статті показано основні фактори, що впливають на рух прямих іноземних інвестицій. Одним з головних факторів залучення прямих іноземних інвестицій є сприятливий інвестиційний клімат країни-реципієнта. Визначено значення інвестиційного клімату та офшорних зон для руху прямих іноземних інвестицій між країнами. Значна увага приділяється країнам-донорам та реципієнтам, які формують інвестиційні відносини та створюють міжнародні економічні відносини у світі, які є рушійною силою соціально-економічного розвитку світу. Підкреслено вплив транснаціональних корпорацій на рух прямих іноземних інвестицій як складової частини міжнародного капіталу. Зазначено зміни в інвестиційній політиці держав у 2003-2019 роках, згідно з доповіддю ЮНКАД. Акцентовано увагу на наслідках лібералізації та регуляторної політики, які мають прямий вплив на потоки іноземних інвестицій до держави. Визначено вплив COVID-19 на оборот прямих іноземних інвестицій. Проаналізовано стан руху іноземних інвестицій в Україні, а також шляхи покращення інвестиційного клімату в Україні для залучення іноземного капіталу. Результатами дослідження визначено вплив прямих іноземних інвестицій, а саме позитивні та негативні наслідки як для країни-реципієнта, так і для країни інвестора. Зроблено висновок, що ПІІ мають найважливіший внесок у соціально-економічний розвиток держави.

Ключові слова: прямі іноземні інвестиції, інвестиційний клімат, країни-донори, країни-реципієнти, офшорні зони, міжнародний рух прямих іноземних інвестицій, ТНК.

THE ESSENCE OF FOREIGN DIRECT INVESTMENT IN INTERNATIONAL RELATIONS: IMPACT ON THE SOCIO-ECONOMIC DEVELOPMENT OF COUNTRIES AND THEIR CONSEQUENCES

Korolenko Natalya, Ph.D. in Economics, Associate Professor of the Department of International Economic Relations, Odessa National Economic University, Odesa, Ukraine

e-mail: nataly_kor@ukr.net

ORCID ID: 0000-0002-8902-9816

Belaya Daria, student of Odessa National Economic University, Odesa, Ukraine

e-mail: dacha9101@gmail.com

ORCID ID: 0000-0002-1448-5710

Abstract. The article analyzes the movement of foreign direct investment and its impact on the socio-economic development of countries. Methods of analysis and synthesis, the method of system analysis, empirical methods, economic and statistical methods, as well as the method of rising from the abstract to the concrete have been used in the piece of work. The authors investigated the concept of foreign direct investment and its functions in the international economy. The paper shows the main factors that affect the movement of foreign direct investment. One of the main factors in attracting foreign direct investment is the favorable investment climate of the recipient country. The importance of the investment climate and offshore zones for the movement of foreign direct investment between countries has been determined. Considerable attention is paid to donor and recipient countries that form investment relations and create international economic relations in the world, which are the driving force of socio-economic development of the world. The influence of transnational corporations on the movement of foreign direct investment as an integral part of international capital is emphasized. Changes in the investment policies of states in 2003-2019 according to the UNCTAD report have been indicated. Attention is focused on the consequences of liberalization and regulatory policies that have a direct impact on foreign investment flows to the state. The impact of COVID-19 on the turnover of foreign direct investment has been determined. The state of foreign investment movement in Ukraine, as well as ways to improve the investment climate in Ukraine to

attract foreign capital have been analyzed. The results of the study have determined the impact of foreign direct investment, namely the positive and negative consequences for both the host country and the investor country. It has been concluded that FDI have the most important contribution to the socio-economic development of the state.

Keywords: *foreign direct investment, investment climate, donor countries, recipient countries, offshore zones, international movement of foreign direct investment, transnational corporations (TNCs).*

JEL Classification: F210, F320, H800.

Постановка проблеми. Прямі іноземні інвестиції є невід'ємною складовою у сучасних міжнародних економічних відносинах, що є однією із причин посилення глобалізаційних процесів у світовому господарстві. Так як прямі іноземні інвестиції вплив і на приймаючі країни, і на країни донори. Тому виникає питання, які наслідки несуть за собою ці інвестиції. А саме позитивні вони чи негативні. Це і є проблематика даної теми. Також є важливим питанням впливу прямих іноземних інвестицій на соціально-економічний розвиток країн-донорів та реципієнтів. Тому важливою задачею є вивчити, саме поняття прямих іноземних інвестицій, їх структуру та вплив на країни. Та вирішити, які країни мають зараз найбільший інвестиційний вплив на інші країни.

Аналіз останніх досліджень. Дослідженням поняття прямих іноземних інвестицій та їх впливом на розвиток економіки. А також, який вплив та наслідки, отримують країни щодо прямих іноземних інвестицій розглядалось не тільки іноземними вченими, а також вітчизняними, зокрема: Дж. Даннінг, Р. Фіндлі, Р. Ліпсі, Дж. Грінвуд, І. Боренштейн, Г. Хенсон, К.П. Штепенко, В.В. Пилипів, А.В. Нікітіна.

Відокремлення невирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на те, що зараз багато досліджень різних вчених щодо даної проблеми, і надалі залишається проблема невирішеного зв'язку між країною приймаючою та країною інвестором, їх соціально-економічний вплив один на одного. А саме, які позитивні та негативні наслідки для обох країн, що впливають на подальший розвиток країн.

Мета дослідження. Метою цієї статті є дослідження поняття прямих іноземних інвестицій, їх склад, суб'єкти, структуру основних чинників даних інвестицій. Визначити наслідки для соціально-економічного розвитку країни, які виникають шляхом передачі цих інвестицій як на країну інвестора, так і на країні отримувача, що є проблематикою у сучасному світі. Розглянути фактори, що впливають на конкурентоспроможність потенціалу країни, що приймає інвестиції та вирішити, який інвестиційний клімат є задовільний для прямих іноземних інвестицій. Вирішити важливість ТНК. Також важливим є зазначити роль офшорних зон для прямих іноземних інвестицій. Та дізнатися, які країни зараз найбільше інвестують та країни, що найбільше приймають прямі інвестиції. Зазначити ситуацію щодо прямих іноземних інвестицій в Україні, тим самим вирішити, що потрібно робити для покращення ситуації.

Основний матеріал. У сучасному світі міжнародний рух капіталу переважно здійснюється у формі фінансових ресурсів, або інвестицій. Можна навіть сказати, що саме інвестиційна діяльність суб'єктів міжнародної економічної системи є ключовою рушійною силою для глобалізаційних процесів. Адже завдяки їм забезпечується ефективна транснаціоналізація національних економік, через що йде підключення до виробничих мереж ТНК, здійснюється міжнародний науково-технологічний трансфер, тим самим впливає на соціально-економічний розвиток.

Під цими міжнародними інвестиціями слід розуміти довгострокові вкладання міжнародного капіталу в будь-яку галузь чи сферу, для того щоб отримати прибуток. Тому сутність міжнародного руху фінансового капіталу полягає в тому що йде вилучення частини капіталу із процесу національного обігу однієї країни й переведення його у грошовій формі для інвестування виробничого процесу або якоїсь діяльності в іншій країні.

За класифікацією міжнародного валютного фонду виділяється три групи інвестицій, які включаються до балансу рухів капіталу: прямі інвестиції; портфельні інвестиції; інші інвестиції.

Але, ми розглянемо прямі іноземні інвестиції.

Прямі іноземні інвестиції (ПІІ) – це укладення капіталу резидентом однієї країни у реальні активи (компанії) іншої з метою набуття тривалого економічного інтересу, а саме довгострокове володіння та контролю над об'єктом інвестування з метою одержання прибутку. За МВФ прямі іноземні інвестиції передбачають володіння не менш як 10% капіталу підприємства, решта вже портфельні. Тому іноземні інвестиції займають особливе місце серед форм міжнародного капіталу. Підтвердженням цьому є дві причини:

по-перше, прямі іноземні інвестиції – це реальні інвестиції, які, на відміну від портфельних. Тобто вони не є чисто фінансовими активами, вираженими в національній валюті. Вони вкладаються в землю, підприємства чи інші капітальні товари;

по-друге, прямі іноземні інвестиції встановлюють контроль над об'єктом, в який було вкладено капітал на відміну від портфельних інвестицій.

Також варто зазначити, що раніше було більше портфельних інвестицій, але зараз усе навпаки. Заслугою цього є все більше поширення транснаціональних компаній (ТНК), які мають зараз достатній вплив на міжнародні економічні відносини.

У процесі іноземного інвестування вирізняють країни-донори, які є основними поставачальниками капіталу у інші країни, тобто інвестори та країни-реципієнти до яких надходять іноземні інвестиції, тобто країни приймачі. Як правило, іноземні інвестиції розподіляються між промислово розвинутими країнами. Певна їх частка йде в країни, що розвиваються, якщо мають привабливі існуючі умови.

Прямі іноземні інвестиції мають переваги з іншими видами економічної допомоги. Пояснити це можна тим, що вдяки ним підвищується ефективність економіки країни-реципієнта. Тому що у виробництво впроваджуються нові технології. Крім цього такі інвестиції не збільшують борг, а навпаки сприяють його зменшенню.

Відповідно до галузевої спрямованості виокремлюють прямі інвестиції в такі сектори економіки: первинний (агропромисловий комплекс - АПК, видобуток сировини), вторинний (виробництво, будівництво) та третинний (зв'язок, торгівля, туризм, сфера послуг (транспорт), ІТ, освіта, банківська сфера). За напрямом потоку інвестиції поділяються на зарубіжні та іноземні.

Суб'єкти, які виступають прямими іноземними інвесторами діляться на три групи:

а) ТНК, що охоплюють материнську компанію, її дочірні підприємства а також асоційовані підприємства за кордоном. Це довгострокові інвестиції в негрошовій формі, тобто обладнання, технології для того щоб освоїти нові ринки своєю продукцією і доступу до ресурсів;

б) приватні інвестори-підприємці, мета яких є швидке одержання прибутку. Тому об'єктами їх капіталовкладень є малі та середні підприємства, які швидко можуть почати розвиватись;

в) інституціональні інвестори – фінансові посередники, а саме банки, інвестиційні та страхові компанії, міжнародні фінансові організації, які залучають кошти через продаж акцій. Зазвичай це короткострокові капіталовкладення, купуючи великі пакети акцій компаній.

У системі національних рахунків до прямих іноземних інвестицій відносять:

1) первинні вкладення за кордоном власного капіталу – це поглинання або злиття компаній, створення спільних підприємств, філій, дочірніх та асоційованих компаній, яке розуміє піз собою придбання понад 10% пакету акцій компанії;

2) реінвестиції – це частина доходу об'єкта інвестування, яка не розподілена і не переказана прямому інвестору, а була знов вкладена у його розвиток;

3) внутрішньокорпоративні трансфери капіталу у формі кредитів, субсидій або ж позик між прямим інвестором та філіями, дочірніми й асоційованими компаніями.

Так як важливою складовою прямих іноземних інвестицій є ТНК. Саме прямі інвестиції становлять основу панування даних корпорацій. Вони дозволяють ТНК використовувати підприємства в зарубіжних країнах для виробництва і збуту продукції і швидко поширювати ці нові товари та технології в міжнародному масштабі, тим самим підвищувати свою конкурентну спроможність.

Також, говорячи про ПІІ, потрібно сказати і про структуру основних їх чинників:

1. Маркетингові фактори: розмір ринку, зростання ринку, прагнення утримати частину ринку, прагнення домогтися успіху в експорті саме материнської компанії, підтримання відносин з покупцями, експортна база, слідування за покупцями, слідування за конкуренцією, незадоволеність існуючим станом ринку.

2. Торгівельні обмеження: торговельні бар'єри, перевага місцевими покупцями вітчизняних продуктів.

3. Вартісні чинники: прагнення бути ближче до джерел постачання, наявність трудових ресурсів, наявність сировини, капіталу та технологій, низька вартість праці, низька вартість на транспортні засоби, фінансові стимули, сприятливі ціни.

4. Загальні: очікування високих прибутків.

Ці чинники є важливими для ПІІ, саме за допомогою них визначають фактори(такі як динаміка ринку, динаміка економіки, людський капітал, престиж держави, забезпеченість сировиною, суспільна стабільність, виробнича потужність промисловості фінансова допомога від уряду, експортні можливості, інноваційний капітал), через, які виставляється оцінка країни приймаючи ПІІ, можна сказати для країни це її конкурентний потенціал. Адже для країни інвестуючи свій капітал важливо знати стан країни-реципієнта. Бо якщо оцінка негативна, то вкладати гроші не має сенсе.

Але є ще один важливий чинник, який варто розглянути окремо це інвестиційний клімат. Інвестиційний клімат вважається одним із самих важливих для оцінки країни, що приймає інвестиції.

Інвестиційний клімат – це сукупність політичних, економічних, соціальних і правових факторів, які визначають умови здійснення, ефективність та міру ризику підприємницької

діяльності, а саме міру привабливості економіки країни для іноземних інвесторів. У такого клімату є група чинників:

1) соціально-політична ситуація та її перспективи – це політична стабільність, ступінь державного втручання в економіку, ефективність роботи державного апарату, схильність до націоналізації іноземного майна, корупція в державі;

2) економічна ситуація та її перспективи – це загальний стан економіки, темпи економічного зростання, митний та режим використання робочої сили, стабільність курсу національної валюти, рівень і динаміка інфляції;

3) зовнішньоекономічна діяльність та її перспективи – це стан платіжного балансу, ступінь включення країни у світову економіку а також інтеграційні процеси, захист та регулювання діяльності підприємств, в які вкладено іноземний капітал (повинні бути наданні державні гарантії, тобто страхування зарубіжних інвестицій).

Якщо наприклад казати про Україну, то чистий приплив прямих іноземних інвестицій за підсумками 2020 року був оцінений в 221 млн. доларів. Хоча в минулому році він складав 4.5 млрд. доларів, що вказує на те, що падіння прямих інвестицій у нас в 20 разів. Через що постраждала промисловість.

Якщо ж інвестиційний клімат в країні незадовільний, то його можна покращити. Щоб залучити інвесторів за для подальшого соціально-економічного розвитку країни. Шляхи поліпшення даного клімату:

1. зниження політичних ризиків, забезпечення макроекономічної стабільності;
2. усунення адміністративних бар'єрів, спрощення відкриття та закриття бізнесу, посилення захисту прав власності;
3. підвищити ефективність державного управління, боротьба з корупцією;
4. розвиток інфраструктури, підтримка умов конкуренції, пільги для пріоритетних видів діяльності;

Тобто країні, що має ефективне державне управління, низьку корупцію, добрий захист та регулювання діяльності підприємства, врегульовану роботу державного апарату а також йде розвиток інфраструктури. То така країна є привабливою для країни-інвестора.

Важливим також є зазначити важливість такого поняття як офшорні зони для ПШ. За допомогою, яких країни знижують податки, або зовсім їх не платять при передачі прямих іноземних інвестицій. Близько половини всіх капіталів, обертаючись на світовому ринку проходять через ці зони. Виникли вони приблизно в 50-х-60-ті роки ХХ століття. Пов'язано це через збільшення ТНК, зростанням фінансових потоків. А саме прагнення реєструвати компанії в місці, де нижче податкове навантаження. Термін «офшорна зона» застосовується досить широко. Ним визначається законодавство країни, якої дозволяє або за виконання певних умов не сплачувати податки чи сплачувати їх за зниженими ставками.

Вирізняють такі «офшорні зони»:

1) класичні офшорні зони(ще називаються податкові сховища) – це юрисдикції, що пропонують інвесторам безподатковий режим, а стягуються сама плата лише за реєстрацію та щорічний незначний фіксований збір. Також дається максимально спрощений процес реєстрації та функціонування компанії, закритість щодо її діяльності та реальних власників. Тому бухгалтерська звітність до державних органів не подається, відсутній державний контроль. Умова цього є ведення господарської діяльності за межами країни реєстрації. Збори, що стягуються з компанії є джерелом наповнення державного бюджету (приблизно 30-70%), хоча діяльність компанії не впливає на економіку офшорної юрисдикції. Зазвичай ці держави це невеликі острівні країни.

2) низькоподаткові юрисдикції – це коли пропонуються знижені або навіть номінальні податкові ставки, та податкові пільги для певних темпів компаній (як резидентів, так і нерезидентів). Але для цього обов'язковим є річний аудит компанії і подання бухгалтерської звітності. Умовою за для цього є ведення господарської діяльності за межами країни реєстрації. Такі компанії мають більший престиж у світі хоча й менший рівень конфіденційності. Не вважаються офіційно офшорними. Наприклад це такі країни як Ірландія, Кіпр.

Зараз через секретність, яка і є основою надання послуг офшорними банками, компаніями та адвокатами, не легко встановити, скільки грошей потрапляє в податкові гавані, та звідки й куди йдуть ці кошти. Зараз у світі приблизно 110 офшорних країн. Наприклад: Британські залежні території (Ордерні, о. Гернсі, о. Джерсі, о. Мен), Андорра, Гібралтар, Монако, Ліберія, Науру, Вануату, Науру, о. Самоа.

Але які ж мотиви спонукають бізнес до використання послуг офшорних зон. Це такі мотиви як мінімізація оподаткування; підвищення ефективності управління господарською діяльністю – це захист активів спрощення доступу до кредитів; приховування та відмивання злочинних грошей.

Розглянувши, що ж таке ПШ. Потрібно визначити і наслідки таких інвестицій. Прямі іноземні інвестиції чинять достатній вплив як на соціально-економічний розвиток країн-інвесторів так і приймаючих країн, на становище різних соціальних груп цієї країни і головне

динаміку розвитку світового господарства в цілому і його окремих регіонів.

Звісно країна-донор більше отримує саме позитивних наслідків. Тому що як зазначалось вище, якщо країна інвестор не бачить сенсу вкладати свій капітал, то цього вона не бути робити. Але якщо ж вкладе, і все бути протікати добре. То тоді, по перше ця країна отримає контроль над своїм об'єктом а також, що є головним це прибуток.

А ось для країни реципієнта наслідки інші. Звісно вони є як позитивні так і негативні. Почнемо з позитивних:

- 1) стимулювання економічного зростання, створення нових робочих місць, збільшення податкових надходжень до бюджету;
- 2) підвищення попиту та цін на місцеві чинники виробництва;
- 3) прискорення процесів оновлення основних фондів держави;
- 4) створення нових галузей, через що виникає структурна перебудова економіки;
- 5) поширення нових технологій та управлінського досвіду міжнародного стандарту;
- 6) стимулювання конкуренції, підвищення якості продукції на внутрішньому ринку та більші шанси виступати на зовнішньому ринку;
- 7) через приплив капіталу можливе поліпшення платіжного балансу.

Негативні можливі наслідки є наступними:

- 1) репатріація прибутків – це коли у довгостроковій перспективі відтік коштів перевищує величину первинних укладень, через що такі вкладання вже несуть негативний вплив на країну;
- 2) втрата контролю над національними стратегічними активами;
- 3) стимулювання попиту на імпорту продукцію і витіснення з ринку національних виробників, що веде до залежності від країни-інвестора;
- 4) забруднення навколишнього середовища;
- 5) придбання національних підприємств з подальшим закриттям (усунення конкурентів);
- 6) податкові втрати внаслідок застосування міжнародними корпораціями трансферних (внутрішніх цін).

Також через вплив ПІІ на добробут окремих груп населення, показує хто виграє від них а хто програє. Виграють: іноземні фірми-інвестори, робочі приймаючі країни (тобто більше робочих місць, що покращує добробут населення), населення приймаючої країни від можливого збільшення соціальних послуг за рахунок податків на доходи від ПІІ. Програють: робітники країни-інвестора, конкуруючі фірми приймаючої країни, платники податків країни-інвестора.

Взагалі, країна-інвестор в цілому виграє. Адже оскільки вигоди для інвесторів більші, ніж витрати робочих місць і інших категорій осіб в країні базування.

Приймаюча країна загалом також виграє. Тому що так як вигреш для робітників та інших категорій осіб більший ніж втрати для інвесторів приймаючої країни, які змушені конкурувати з фірмами, що мають технологічні та інші переваги.

Але, які ж країни найбільше інвестують свого капіталу в інші? За 2020 рік це були такі країни як США, Китай, Німеччина, Великобританія, Сінгапур, Австралія.

Але експерти прогнозують, що в 2021 році найбільшими країнами-інвесторами стануть США, Канада, Німеччина, Сінгапур, Швейцарія, Швеція, Великобританія, Ізраїль.

А країни, що зможуть прийняти ці інвестиції в 2021 році будуть США, Великобританія, Німеччина, Японія, Нідерланди, Материковий Китай, Канада, Фінляндія, Франція.

Важливим ще є зазначити, що за конференцією ЮНКТАД, а саме за докладом про мирові інвестиції. Було зазначено, що у 2019 році 54 країни і території взяли щонайменше 107 заходів політики, які мають відносини щодо іноземних інвестицій, і найбільше їх приймали країни Азії, взявши 50% цих заходів. Новоприйняті заходи політики були спрямовані на лібералізацію, заохочення і спрощення інвестицій, хоча в той час інші 24% встановлюють нові обмеження або норми регулювання (рис. 1).

Останнім часом збільшився контроль держав за іноземними інвестиціями. Наприклад 6 розвинених країн прийняли нові заходи, що зачіпають стратегічні галузі і інфраструктуру. Методи зміцнення систем контролю включали, наприклад, розширення галузевого охоплення перевірок, для проведення перевірки, розширення критеріїв перевірки, зміцнення систем санкцій та створення спеціальних контрольних органів.

У 2019 році через регулятивні та політичні проблеми були засмучені численні міжнародні угоди ЗІП(злиття і поглинання). Наприклад, приблизно 15 великих ЗІП були анульовані сторонами через проблеми, які пов'язані з національною безпекою, політикою конкуренції. А країни, що взяли напрямок лібералізації, були проведені заходи щодо інвестиційної політики. Вони охоплювали різні галузі(гірничодобувну, промисловість, енергетику, фінансові послуги, транспорт і зв'язок). Приблизно у 13 країнах було запропоновано нові пільги. Інші країни оптимізували адміністративні послуги, а саме зниження адміністративних зборів, усунення дискримінаційного ставлення до іноземних інвесторів в процесах ліцензування та створення інвестиційного порталу для сприяння встановленню контактів між вітчизняними

та зарубіжними інвесторами. Така політика призвела до покращення інвестиційних відносин.

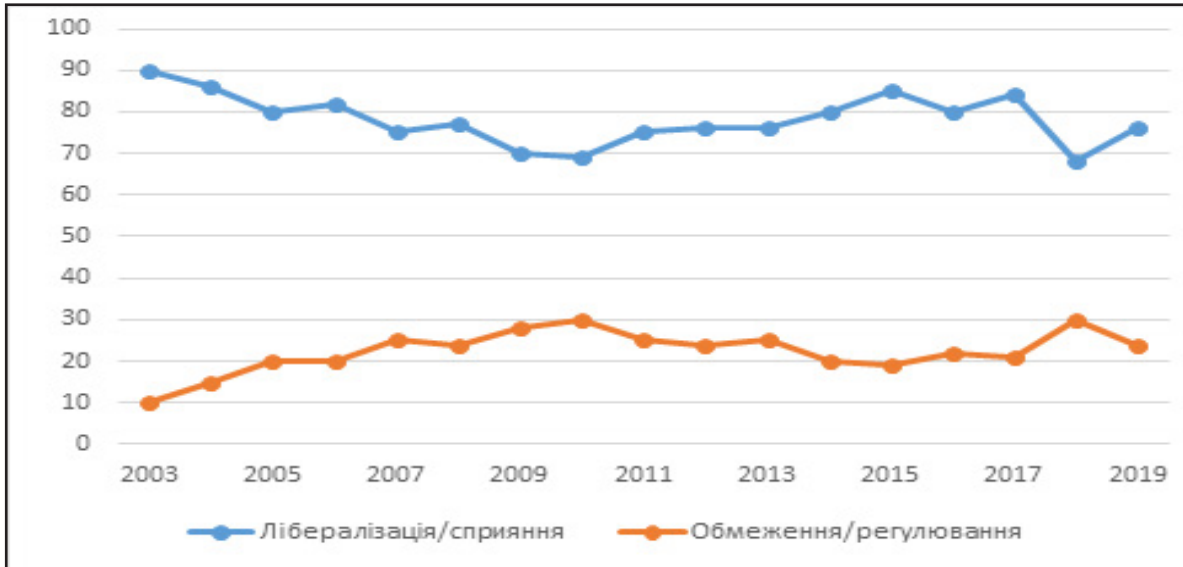

Рис. 1. Зміни в інвестиційній політиці держав в 2003-2019 роках

Джерело: UNCTAD, Investment Policy Hub

Також у зв'язку з COVID-19 в першій половині 2020 року потоки прямих іноземних інвестицій у світі впали на 49% в порівнянні з тим же періодом 2019-го та склали всього 399 млрд. доларів за звітом Конференції ООН з торгівлі та розвитку (UNCTAD) про глобальні інвестиційні тенденції. Пандемія блокувала та сповільнила втілення все діючих інвестиційних проектів. Через, що перспективи глибокої рецесії змусили транснаціональні корпорації переглянути й нові заплановані проекти.

Звіт показує, що спад ПІІ був різкий саме в розвинених країнах, адже їх ПІІ у 2020 склали 98 млрд. доларів, що на 75% менше ніж в 2019. Менш гірше такий спад пережили країни, що розвиваються, тому що отримали менше інвестицій всього на 16%. Причому на азіатські країни, що розвиваються припало більше половини світових прямих іноземних інвестицій.

Говорячи про інші країни, важливим є зазначити і Україну, а саме чим вона приваблює іноземні країни для вкладання в неї інвестицій. Україну можна охарактеризувати, як країну яка залучає іноземний капітал, тому що володіє факторами, що підтверджують її інвестиційну привабливість. А це такі фактори як вигідне геополітичне розташування, велика природно-ресурсна база (саме це більше всього і приваблює іноземні країни), дешева кваліфікована сила, досить місткий споживчий ринок. Але навіть маючи такі привабливі фактори Україна все ж має несприятливий інвестиційний клімат. Тому Макаренко М.П. у своїй роботі «Залучення іноземних інвестицій в економіку України» зазначив проблеми, які потрібно вирішити в Україні для того, щоб в неї інвестували, а саме: створити сприятливе середовище для ведення бізнесу; потрібно зменшити кількість документів та актів, які регулюють процес діяльності підприємства; подолати корупцію; створити органи державного управління, які будуть надавати допомогу для підтримки бізнесу; розробити ефективне страхування та забезпечити захист права приватної власності; вирішити конфлікт на Сході країни шляхом дипломатичних переговорів.

Висновки. Отже, за допомогою дослідження було визначено поняття прямих іноземних інвестицій, їх склад, суб'єкти, структуру основних чинників. Визначено фактори, що впливають на конкурентоспроможність потенціалу країни, що приймає ці інвестиції та зазначено, який інвестиційний клімат є задовільний для прямих іноземних інвестицій. Адже він є важливим, для країн-донорів. Підкреслено роль ТНК та офшорних зон для прямих іноземних інвестицій. А саме допомога офшорних зон при оподаткуванні країн, що несуть між собою економічні відносини. Головне визначено вплив та наслідки прямих іноземних інвестицій на країни-реципієнти та країни донори, і вплив на світове господарство. Адже даними інвестиціями, ми можемо вирівняти рівень розвитку між країнами, чим самим ще більше розвинути галузі промисловості, і отримати рівність між державами, а саме рівень життя між народами.

Але може статися і таке, що країна інвестор отримає значний контроль над країною інвестором, що може зламати існуючий політичний суверенітет країни, що веде до негативного соціально-економічного розвитку.

Адже за допомогою цих потоків капіталу неможливо подолати суттєві проблеми со-

ціально-економічного розвитку країн периферії. Також за дослідженням було і визначено, що прямі інвестиції як для країни-інвестора, так і для країни-реципієнта ці інвестиції можуть нести негативні наслідки. Тому дану проблему потрібно вивчати, та шукати шляхи щодо її вирішення. Можливо створити міжнародні постанови, які будуть регулювати відносини, що виникають через прямі іноземні інвестиції.

Також було підкреслено, які країни найбільше інвестують свого капіталу в інші країни. Та визначено, який інвестиційний клімат в Україні, та що вона повинна робити для того, щоб мати більше інвесторів.

Список літератури

1. Рибчук А.В., Фомішина В.М., Фомішин С.В. Міжнародні економічні відносини: наочн. навч.-метод. посіб. Херсон, Видавничий дім «Гельветика». 2018. 172 – 180с.
2. Лук'яненко Д.Г., Поручник А.М., Столярчук Я.М. Міжнародна економіка: підручник. К.: КНЕУ. 2016. 170 – 178 с.
3. Ковальчук О.Я., Стрельбіцька Н.Є., Слободян А.Ю., Прямі іноземні інвестиції та їх вплив на економічний розвиток. *Молодий вчений*. 2017. №5. С. 596-602.
4. Козак Ю. Г. Міжнародна економіка: в питаннях та відповідях. К.: Центр учбової літератури. 2017. С. 68 – 72.
5. Софієнко О. Вплив іноземних інвестицій на розвиток економіки України. *Ефективна економіка*. 2016. №5. С. 45 – 51.
6. Макаренко М. П. Залучення іноземних інвестицій в економіку України. *Вісник Національного технічного університету «ХП»*. Серія: *Актуальні проблеми розвитку українського суспільства*. 2016. №13. С. 73 - 75.
7. Обсяг прямих іноземних інвестицій в Україні за 2020 рік. URL: <https://thepage.ua/ua/news/obsyag-prii-zvalivsya-v-20-raziv>. (дата звернення 02.12.2020).
8. Список країн для прямих інвестицій в 2021 році. URL: <https://internationalinvestment.biz/business/1711-top-10-rynkov-dlya-investirovaniya-v-2021-godu.html>. (дата звернення 18.11.2020).
9. Показники інвестиційного клімату. URL: https://pidru4niki.com/1809120862536/ekonomika/pryami_portfelni_inozemni_investitsiyi
10. Прямі іноземні інвестиції у світі. URL: <https://www.business.ua/uk/node/11190>. (дата звернення 10.27.2020).
11. Зміни в інвестиційній політиці за докладом ЮНКТАД. URL: https://unctad.org/system/files/official-document/wir2020_overview_ru.pdf.

References

1. Rybchuk, A.V Fomishina, V.M & Fomishin, S.V (2018). Miznarodni ekonomichni vidnosini: navchalnij posibnik. Kherson: Helvetica Publishing House [in Ukrainian].
2. Lukuanenko, .D.G Poruchnik, A.M. & Stolyrchuk, Ya.M. (2016), Mszhnarodna ekonomika: pidruchnyk. Kyiv: KNEU [in Ukraine].
3. Kovalchuk, O.Ya. (2017). Direct foreign investments and their impact on economic development. *Molodyj vchenyj*, 5, 596-602 [in Ukrainian].
4. Kozak, Yu.G. (2017). Mizhnarodna ekonomika: v pytanniakh ta vidpovidiakh. Kyiv: Tsentr chudovoi literatury [in Ukrainian].
5. Sofienko, O. (2016). Influence of foreign investments on the development of the economy of Ukraine. *Efektivna ekonomika*, 5, 45-51 [in Ukrainian].
6. Makarenko, M.P. (2016). Attracting foreign investment in the economy of Ukraine. *Visnyk Natsional'noho tekhnichnoho universytetu*, 13, 73-75 [in Ukrainian].
7. Volume of foreign direct investment in Ukraine in 2020 (2020). Official web-site. Retrieved from <https://thepage.ua/ua/news/obsyag-prii-zvalivsya-v-20-raziv> [in Ukrainian]
8. List of countries for direct investment in 2021 (2021). Official web-site. Retrieved from <https://internationalinvestment.biz/business/1711-top-10-rynkov-dlya-investirovaniya-v-2021-godu.html>
9. Indicators of investment climate (2017). Official web-site. Retrieved from https://pidru4niki.com/1809120862536/ekonomika/pryami_portfelni_inozemni_investitsiyi [in Ukrainian]
10. Foreign direct investment in the world (2020). Official web-site. Retrieved from <https://www.business.ua/uk/node/11190> [in Ukr.]
11. Changes in investment policy according to the UNCTAD report (2020). Official web-site. Retrieved from https://unctad.org/system/files/official-document/wir2020_overview_ru.pdf